

Art Geschirr H. an. MED. — 3) N. pr. eines Mannes COLEBR. Misc. Ess. II, 272. — Vgl. चलुक.

चलु s. पुंश्चलू.

चलुषु oder चलेषु (चल + इषु) adj. dessen Pfeil schwankt, Ausdr. des Tadels P. 6, 2, 108, Sch.

चवि und चवी f. *Piper Chaba* W. Hunt. ÇABDAR. im ÇKDr. शर्वर्मा चवोक्तः (? BROCKH.: als habe er glühende Kohlen in der Hand) प्रतिज्ञां तां मुडस्तराम् । पश्यन्मानुषं सर्वं स्वभार्यायै शशंस तत् ॥ KATHAS. 6, 151. चविका f. dass. AK. 2, 4, 3, 16. H. an. 2, 357. RATNAM. 98. SUÇR. 2, 420, 13. 459, 13. चविक d. RUDRA bei BHAR. zu AK. ÇKDr. MED. j. 20. चव्य d. AK. 2, 4, 3, 16. MED. j. 20. RATNAM. 98. SUÇR. 1, 139, 3. 163, 3. 2, 44, 12. 30, 4. 73, 3. 93, 20. 420, 2. 449, 13. चव्या f. BHAR. zu AK. ÇKDr. H. an. 2, 357. MED. j. 20. SUÇR. 2, 448, 17. Nach MED. ist चव्या auch = वचा (s. d.), nach H. an. = शतपर्वन् *Bambusrohr* (शतपर्वी f. = वचा); nach RĀGĀN. im ÇKDr. = कार्पासी *Baumwollenstaude*.

चशाति MBh. 3, 889 fehlerhaft für वशाति.

चष् चेषति und चेषते *essen* Dhātup. 21, 24. — चेषति *tödt* Vop. in Dhātup. 17, 43.

चैषक Uṇ. 2, 33. m. n. gaṇa अर्धर्चादि zu P. 2, 4, 31. TRIK. 3, 5, 12. SIDDH. K. 249, a, 1. 1) *Trinkgeschirr, Becher*, insbes. aus dem berauschenden Getränken getrunken werden, AK. 2, 10, 43. TRIK. 3, 3, 19 (lies चेषक st. चषक). H. 906. 1024. an. 3, 38. MED. k. 83. HĀR. 63. मुखं लाला-क्लिन्नं पिबति चषको सासवमिव ÇĀNTIC. 1, 29. RAGH. 7, 46. PRAB. 60, 3. समधुस्यादिकानेकचषका तस्य पानम्: KATHAS. 21, 10. — 2) ein berauschendes Getränk (मद्य) H. an. = मधु (welches WILS. hier durch *Honig* wiedergibt) und मद्यप्रभेदे ein best. berauschendes Getränk MED.

चषति m. 1) *das Essen*. — 2) *Tödtung* ÇKDr. angeblich nach dem Sch. zu Uṇ. in SIDDH. K. decay, infirmity WILS. nach ders. Aut. — Vgl. चष्.

चषाल (चषालं Uṇ. 4, 109) m. n. gaṇa अर्धर्चादि zu P. 2, 4, 31. m. TRIK. 3, 5, 5. 1) *kranzartige Einfassung des Opferpfeilers am oberen Ende desselben*, m. AK. 2, 7, 18. H. 825. चषालं ये अश्वयूपाय तन्ति RV. 1, 162, 6. TS. 6, 3, 4, 2. 7. पुरस्तात्पार्श्वतश्चषालमुपनिधाति ÇAT. Br. 3, 7, 4, 3. 12. figg. गौधूम 5, 2, 4, 6. KĀTJ. Çr. 6, 1, 28. 2, 14. अचषालो यूपः 22, 3, 7. यव-कलार्पायश्चषालम् ÇĀNKB. Çr. 14, 40, 17. ĀÇV. Çr. 9, 7. LĀTJ. 8, 3, 6. सत्तैक-कस्य यूपस्य चषालाश्चोपरि स्थिताः MBh. 3, 10296. 10295. चषालं प्रचषालं च यस्य यूपे क्षिणमये 7, 2266. चषाले यस्य सौवर्णे तस्मिन् यूपे क्षिणमये । नन्तुर्देवगन्धर्वाः 12, 968. PRAB. 21, 11. चषालयूप BHĀG. P. 4, 19, 19. — 2) m. *Bienenstock* (मधुस्थान) UṇĀDIṬ. im SĀMĀSHIPTAS. ÇKDr.

चषालवत् adj. mit einem चषाल versehen: स्वरेव: RV. 3, 8, 10.

चष्टान m. N. pr. eines Fürsten, Τιστανος Z. f. d. K. d. M. III, 162. IV, 193. fg.

चक्षु, चैक्षति und चैक्ष्यति *betriegen* Dhātup. 17, 80. 32, 82 (v. l. für चप्). 33, 14. अचक्षीत् Vop. 8, 80.

चाकचिच्चा f. N. einer Pflanze (खेतवुङ्गा) RATNAM. im ÇKDr.

चाकु s. उपचाकु.

चाक्र (von चक्र) 1) adj. mit dem Discus ausgeführt: चाक्रं मौषलमित्येव संग्रामं रणवृत्तयः । कथयिष्यति HARIV. 3648. — 2) m. oxyt. N. pr. eines Mannes ÇAT. Br. 12, 8, 4, 17. 9, 3, 1. 3. 5. 13.

चाक्रवर्मणौ m. patron. von चक्रवर्म् P. 6, 4, 170, Sch. N. pr. eines Grammatikers P. 6, 1, 130. Uṇ. 3, 142, Sch.

चाक्रवाक्य (von चक्रवाक) N. pr. einer Localität gaṇa सख्यादि zu P. 4, 2, 80.

चाक्रायण (von चक्र) m. patron. gaṇa अस्यादि zu P. 4, 1, 110. des Ushasta ÇAT. Br. 14, 6, 5, 1. KĀND. UP. 1, 10, 1.

चाक्रिक (von चक्र) m. 1) *Töpfer* (nach dem Schol.) VARĀH. BRH. S. 10, 9. — 2) *Oelmüller* H. 917. pl. *Oelmüller* und zugleich *Genossen*, Anhang RĀGĀ - TAR. 6, 272. — 3) ein öffentlicher Ausrufer, = चाणिक AK. 2, 8, 3, 65. H. 794. इति चवररथ्यामु द्वारवत्यां सुपूजितः । चाक्रिको घोषयामास पुरुषो मृष्टकुण्डलः ॥ HARIV. 9047. भित्तुकोश्चाक्रिको-श्चैव क्लीबोन्मत्तान्कुशीलवान् । बाह्यान्कुर्यान्नरश्रेष्ठ दोषाय स्युर्हिते ऽन्य-था ॥ MBh. 12, 2646. (Nach ÇKDr. an dieser Stelle = शाकटिक, WILS. kennt die Bed. a coachman, a driver.) चाक्रिकवन्दिनाम् (अन्नं न भोक्त-व्यम्) JĀGĀN. 1, 165; nach STENZLER: *Oelhändler*. — 4) *Genoss*: तदा-त्मजाः तप्ते तस्मिन्गहनद्रोहचाक्रिकाः । चक्रुर्निगूढराज्येष्वाः प्रजायसिर्ध-नार्जनम् ॥ RĀGĀ-TAR. 3, 267. TROYER: qui fomentaient les désordres ca- chés; BENFET: bewirkend (?). pl. *Genossen*, Anhang und zugleich *Oel- müller* 6, 272. अचाक्रिक der keinen Anhang hat; davon nom. abstr. °कता 4, 688.

चाक्रिणौ (von चक्रिन्) m. der Sohn eines Töpfers oder Oelmüllers P. 6, 4, 166, Sch.

चाक्रिय (von चक्र) N. pr. einer Localität gaṇa सख्यादि zu P. 4, 2, 80.

चानुष (von चनुम्) 1) adj. f. ई a) im Gesicht bestehend, auf dem Ge- sicht beruhend, daraus entsprungen, dem Auge eigenthümlich, das Auge betreffend VS. 13, 56. ÇAT. Br. 14, 3, 5, 6. बाह्यदेवैः KATHOP. 3, 11. क्रतु MĀLAV. 4. चानुषी विद्या die Zauberkunst alles sehen zu können MBh. 1, 6478. — b) durch das Gesicht wahrnehmbar KAUSB. UP. in Ind. St. 1, 397. SUÇR. 1, 153, 5. P. 4, 2, 92, Sch. ऋ° KAP. 1, 61. — c) (vom folg. N. pr.) zum Manu Kākshusha in Beziehung stehend: मन्वत्तरे ऽतीति चा- नुषे HARIV. 279. BHĀG. P. 4, 30, 49. — 2) m. patron. AV. 16, 7, 7. N. pr. des 6ten Manu M. 1, 62 (nebst 5 andern Manu eines Sohnes des Manu Svājāmbhuva). MBh. 13, 1315. HARIV. 409. 436. VP. 263. BHĀG. P. 6, 6, 15 (ein Sohn Viçvakarman's von der Ākrīti). 8, 5, 17 (ein Sohn des Kākshu d. i. nach BURN.: des Auges Brahman's). N. pr. eines Soh- nes des Ripu und der Bṛhatī, der mit Pushkarin einen Manu zeugt, HARIV. 69. Nach VP. 89 heisst er Kākshusha und ist der Vater des Manu Kākshusha. — N. pr. eines Sohnes des Kaksheju und Bru- ders des Sabhānara HARIV. 1669. eines Sohnes des Anu und Bruders des Sabhānara VP. 444. eines Sohnes des Khanitra BHĀG. P. 9, 2, 24. — pl. N. pr. einer Klasse von Göttern im 14ten Manvantara VP. 269. BHĀG. P. 8, 13, 35.

चानुषव (von चानुष) n. Wahrnehmbarkeit durch das Gesicht TARKAS. 44. Z. d. d. m. G. 7, 291, N. 3.

चाहम् (von जम्) adj. langmüthig, gnädig: (बृहस्पतिः) चाह्मो यदाञ्ज भर्ते मती धना RV. 2, 24, 9.

चाङ्ग m. 1) = चङ्गरी RĀJAM. zu AK. ÇKDr. — 2) (von चङ्ग) whit- eness or beauty of the teeth WILS.